

**NATIONALE
HOGE
RAAD
PERSONEN met een
HANDICAP**

Activiteitenverslag 2020

In het voorliggende activiteitenverslag van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) vindt u een overzicht van zijn werking tijdens de periode van 1 januari 2020 tot 31 december 2020.

Een dergelijk verslag is geen wettelijke verplichting, maar de leden van de NHRPH vinden het belangrijk om te communiceren over hun activiteiten en bezorgdheden.

Dit jaarverslag wordt in elektronische vorm verspreid. Het is in het Nederlands en het Frans beschikbaar op de website van de NHRPH: <http://ph.belgium.be>.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
De NHRPH in cijfers	9
Deel I. Werking van de NHRPH	10
1. Opdracht	11
2. Organisatie	11
3. Vergaderingen	13
4. Communicatie	14
Deel II. Adviezen en standpunten	17
Deel III. Samenwerkingen met het beleid	21
Bijlage I - Samenvatting van de plenaire vergaderingen	24
Bijlage II - Ledenlijst (situatie van eind 2020)	31
Bijlage III - Bedrijfsruimte en logistiek	32
Bijlage IV - Contactgegevens	32

Voorwoord

2020 was begonnen als een ander jaar.

Tegen maart wisten we dat COVID-19 een regelrechte pandemie was geworden. Wereldwijd raakten miljoenen mensen besmet. De wereld ging in lockdown. Alle plannen voor 2020, reizen, feesten, mensen ontmoeten, ... konden in de prullenbak. 'Blijf in uw kot' was het devies. Journalisten noemden dit 'het nieuwe normaal'.

Ook in België werden de ziekenhuizen overspoeld met COVID-19-patiënten. De onophoudelijke druk op het zorgpersoneel werd onmenselijk. En ook bij ons stierven meer dan 20.000 landgenoten aan de ziekte. Familie en vrienden konden niet eens waardig afscheid nemen van hun dierbaren. Vooral in de woonzorgcentra was de dodentol ontoelaatbaar hoog, zeker tijdens de eerste golf. Op de spoeddiensten werd de situatie er zo na onhoudbaar.

De crisis trof iedereen, maar sommigen meer dan anderen. In de overbevraagde zorgsector was er sprake van voorrangregels bij dringende zorg. Daarbij dreigden personen met een handicap aan het kortste eind te trekken.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap had de handen vol met het verdedigen van de rechten van personen met een handicap. Mensen in instellingen vereenzaamden, omdat ze maandenlang hun familie en vrienden niet konden zien. Anderen zaten net geblokkeerd bij hun familie en konden niet naar de instelling voor opleiding, opvang of zorg. Het maatschappelijk leven viel zo goed als stil. Gedurende enkele weken was er geen assistentie mogelijk voor personen met een handicap in het openbaar vervoer. De NHRPH was betrokken bij de vergaderingen van de overleggroep die belast was met het voorbereiden van de taskforce 'Kwetsbare groepen'.

Vanaf mei zakten de besmettingscijfers en konden we naar adem happen. Een nieuwe federale regering werd in het zadel gehesen. Er kwam ook een nieuwe minister voor personen met een handicap, mevrouw Karine Lalieux.

Eind oktober kwam de tweede golf. Het land ging weer op slot. Ondertussen liep het zesjarige mandaat van de leden van de NHRPH af. Op de oproep voor kandidatuurstelling voor de nieuw samen te stellen NHRPH kwamen opvallend veel reacties met heel wat sterke profielen uit de handicapsector, maar er waren slechts 20 plaatsen beschikbaar en de pariteiten moesten worden gerespecteerd. Veel uittredende leden stelden zich ook weer kandidaat. Het was niet gemakkelijk voor de minister om een evenwicht te vinden tussen het aantrekken van nieuw bloed en het behouden van de expertise van de 'anciens'.

In dit tumultueuze jaar verloor de NHRPH bovendien een dierbaar lid ... Dokter Yves Délepine toonde zich tot op het einde een warmhartige en geëngageerde verdediger van de rechten van personen met een handicap. Voor velen, onder wie mezelf, was hij een vriend. Zijn overlijden liet een leegte achter in de NHRPH.

Ondertussen is de nieuwe NHRPH geïnstalleerd. Er zijn een aantal nieuwe gezichten bij. De NHRPH heet hen van harte welkom en hoopt op een vruchtbare samenwerking.

Ik wil nog enkele kanttekeningen maken :

1. Voor de personen met een handicap en hun gezinnen stond 2020 vooral in het teken van de gezondheids crisis: deze had (en heeft gedeeltelijk nog) bijzonder zware gevolgen: voor de gezondheid uiteraard, maar ook voor de het dagelijkse leven zelf, in al zijn aspecten en op alle leeftijden. De toegang tot zorg en ondersteuning, onderwijs, vervoer, werkgelegenheid en leefomgeving werd ernstig aangetast. Personen met een handicap waren **nog meer geïsoleerd dan anderen** wegens hun handicap. Velen hebben hun behandeling opgeschort: hun vrijheid werd zeer sterk en langer dan de rest van de bevolking beknot. Sommigen betalen nog steeds een zware prijs op het vlak van geestelijke gezondheid. Even ernstig was dat er sprake was van triage op basis van handicap op het hoogtepunt van de crisis, toen de ziekenhuisopnames piekten. Door het ten onrechte gelijkstellen van enerzijds handicapsituaties en anderzijds ziektesituaties in het kader van de zorg en hulp aan personen ontstond een ongeschikt zorgamalgaam dat tot onnodig isolement en nieuwe discriminaties heeft geleid. COVID heeft de fundamentele vrijheden beperkt, en nog meer de rechten van personen met een handicap in instellingen.

Ook de **mantelzorgers** van zwaar zorgbehoevende personen met een handicap hebben een hoge prijs betaald: door COVID werden zij nog meer geïsoleerd en waren zij eenzamer dan vroeger: de eerste reactie van de politici bestond erin personen met een handicap van hun omgeving af te snijden. Ouders moesten zelf de rol van leerkracht, verpleegster, ergotherapeut, spraaktherapeut, ... op zich nemen.

2. De crisis bracht levensomstandigheden met zich mee die voor de meesten van onze medeburgers uitzonderlijk, maar voor personen met een handicap in feite gewoon zijn. **“Uitsluiting en isolement zijn ons dagelijks lot”**, merkte een persoon met een handicap zeer terecht op.
3. Anderzijds heeft de lockdown **gunstige gevolgen** (aangetoond door studies) gehad voor heel wat Belgen, bijvoorbeeld voor wie een burn-out had. De werknemers ervaarden ook minder stress en een grotere tevredenheid over hun werkuren.
4. Ik juich ook toe dat men een **antwoord probeerde te bieden op de behoeften** van personen met een handicap en hun gezinnen: de initiatieven volstonden weliswaar niet, maar hun impact was wel reëel. Op het vlak van communicatie werd gebarentaal systematisch gebruikt tijdens de persconferenties van het overlegcomité en de website info-coronavirus.be bevat een rubriek met pictogrammen en easy read. Op het vlak van participatie van personen met een handicap aan het uitwerken van beleidsantwoorden, nam de NHRPH deel aan de voorbereidende werkgroep voor de taskforce (TF) Kwetsbare groepen. Onder impuls van Minister Lalieux gebeurde dit rechtstreeks op het niveau van de TF. Op het vlak van ondersteuning van de koopkracht was er niet alleen de maandelijkse COVID-premie voor een groot aantal ontvangers van sociale uitkeringen – de NHRPH had liever dat iedereen in aanmerking kwam – maar ook de gelijkstelling van de werkloosheidsuitkering wegens COVID met het arbeidsinkomen voor de berekening van de tegemoetkomingen (voordeligere berekening). Het COVID-ouderschapsverlof bood ook steun aan ouders van kinderen die telewerk en begeleiding van kinderen niet konden combineren wegens de sluiting van scholen. Minister Lalieux kondigde een **(inter)federaal plan Handicap** aan met een aantal structurele antwoorden op de behoeften van personen met een handicap: de sector wachtte erop; dit moet dus worden opgevolgd in 2021.

5. Deze crisis heeft ook de **digitalisering serieus versneld**. De werking van de NHRPH werd volledig herzien: alle vergaderingen werden per videoconferentie gehouden. Over het geheel genomen zijn de leden zeer tevreden. Toch moet worden gewezen op de soms kille kant van deze vergaderingen: er wordt wel snel en veel informatie uitgewisseld, maar wordt er nog gecommuniceerd? Het plezier om anderen te ontmoeten is verdwenen. Ik kan me in dit stadium niet uitspreken over wat 18 maanden telewerk met een mens doet. Voor personen met een handicap is het duidelijk dat het isolement achter het scherm een zware last is.

De digitalisering heeft weliswaar ook iets goeds met zich meegebracht, maar het onomkeerbare en absolute karakter ervan baart mij op verschillende vlakken zorgen: het gebrek aan alternatieven voor digitale communicatie en uitwisseling sluit veel mensen uit, waardoor een heleboel personen met een handicap, ouderen, laagopgeleiden, lage inkomens, ... in de kou komen te staan. Het is van essentieel belang dat de federale regering zich hiervan bewust is EN dat elke minister binnen zijn bevoegdheden maatregelen ten behoeve van personen met een handicap treft: de overheidsdiensten moeten over voldoende personeel beschikken om personen met een handicap te ondersteunen die geen toegang tot de diensten via digitale tools hebben. Gezien het **stijgend aantal gevallen van non take-up** moet beslist ook op zoek worden gegaan naar personen die van de radar zijn verdwenen: hiervoor is heel vaak de tussenkomst van een bekwaam personeelslid nodig. De NHRPH herinnert eraan dat oplossingen die de bevolkingsgroepen kunnen bereiken die het verst van goederen en diensten zijn verwijderd, de hele bevolking ten goede komen. Er moet dringend werk worden gemaakt van nieuwe manieren van interactie, economisch functioneren en werken, die **van meet af aan gebaseerd zijn op de behoeften van de zwaksten**, in plaats van hier pas op het einde van de politieke denkoefening onbedachtzaam, onvolledig en bij hoogdringendheid rekening mee te houden!

6. Tot slot wil ik de talrijke individuele en collectieve spontane initiatieven van solidariteit toejuichen: mondkmaskers maken, maaltijden uitdelen, burens helpen, ... Deze '**kleine gebaren**' hebben een aantal gaten in ons socialebeschermingsnet gedicht. Het werk van mantelzorgers en vrijwilligers moet volledig worden erkend, eerst en vooral op het vlak van sociale bescherming.

Er moet dringend **tijd** worden genomen om de maatregelen te **evalueren** en echte hervormingen moeten worden doorgevoerd: bepaalde tijdelijke maatregelen zouden beter moeten worden gestructureerd; bepaalde reeds bestaande tekortkomingen daarentegen werden nog verergerd. Uit talrijke verslagen van ngo's, Unia, ... blijkt dat **onze maatschappelijke zorg- en begeleidingsmodellen** absoluut moeten worden herzien op alle domeinen van het leven. De NHRPH sluit zich aan bij al wie pleit voor een participatieve en constructieve evaluatie, met name om

- a. de zorg in de residentiële sector en thuishulpsector te verbeteren, zodat de meest kwetsbaren niet langer worden vergeten;
- b. de instructies in het vervoer, de winkels en op andere plaatsen te herzien, omdat ze vaak niet aan de toegankelijkheidseisen voldeden; ook moet het kader van de verblijfs- en woonplaatsen – onderwijs, werk, vrije tijd, ... – worden herzien, zodat personen met een handicap meer zeggenschap krijgen, en mogen wonen waar en met wie zij willen, ook in tijden van crisis;

- c. de manieren van communiceren, uitwisselen, werken, ... die een gunstige invloed hebben gehad op het individuele en collectieve evenwicht, duurzaam en voor iedereen toegankelijk te maken.

2020 was ook het jaar van het plan voor duurzame ontwikkeling en het plan voor herstel en veerkracht om een klimaatbestendige en sociale overgang te stimuleren. De NHRPH had het op prijs gesteld dat er meer concrete antwoorden op de maatschappelijke uitdagingen van de transitie op gebied van klimaat, energie en economie in de plannen waren opgenomen. In twee lange adviezen heeft de NHRPH gehamerd op de absolute noodzaak om te voorzien in concrete maatregelen voor de behoeften die door COVID aan het licht zijn gekomen en om ervoor te zorgen dat niemand wordt achtergelaten (leitmotiv van de regering-De Croo).

Terwijl ik dit voorwoord schrijf, teisteren dodelijke en verwoestende overstromingen ons land. Mensen die al getroffen waren door de tegenslagen van het leven, verliezen alles aan het water, soms zelfs hun geliefden. De wederopbouw zal een echte uitdaging zijn: niet alleen moeten de huizen hersteld en op de juiste plaats heropgebouwd worden; ook moeten de juiste lessen inzake **preventie**, noodhulp en structurele hulp worden getrokken voor de toekomst. Achter de schermen wordt de zevende staatshervorming voorbereid: ik roep de onderhandelaars op de juiste beslissingen te nemen, d.w.z. beslissingen die de hele bevolking ten goede komen, te beginnen met het in kaart brengen van de verwachtingen van de zwaksten, onder wie personen met een handicap. Want **wat de zwaksten ten goede komt – huisvesting, leefomgeving, zorg, opleiding, ... – komt iedereen ten goede. Het tegendeel is niet waar**: wat wordt uitgedacht voor zo veel mogelijk mensen, beantwoordt doorgaans niet aan de behoeften van de zwaksten!

Voor al wie de evolutie van onze samenleving nog niet had begrepen: het is duidelijk dat de samenleving een beslissend keerpunt heeft bereikt. Voor het eerst in de geschiedenis van de mensheid brengen de technologische ontwikkelingen en de bijbehorende gevolgen het klimaat en het samenleven in groot gevaar. Reeds bestaande barsten zijn gapende kloven geworden: eenzaamheid, sociale en financiële uitsluiting, de digitale kloof worden steeds groter. Oplapwerk volstaat niet. Wij moeten de **grondslagen van onze samenleving durven te herzien**.

Ter afsluiting geef ik graag mee waarom dit jaarverslag beknopter is dan de vorige edities. Het is een vrijwillige keuze die om verschillende redenen gerechtvaardigd is:

- a. De laatste twee jaar heeft de NHRPH-website meer ingezet op informatie en bewustwording: alle adviezen en positienota's worden systematisch gepubliceerd, ook op Twitter. Van de meeste standpuntnota's van de NHRPH wordt ook een 'easy read'-versie gepubliceerd. Aan elke plenaire vergadering wordt een nieuwsbericht gewijd. En tot slot wordt de actualiteit op de voet gevolgd in een persoverzicht, worden gevoelige dossiers onder de aandacht gebracht, en wordt de homepage van de website zeer regelmatig geactualiseerd. Alle informatie over de werking van de NHRPH wordt dus voortdurend op de site gepubliceerd en bijgewerkt. Wie dat wenst, kan zich via de website abonneren op onze nieuwsbrief.
- b. Daarnaast neemt de werklast van het secretariaat ieder jaar toe: nade voorbereiding en opvolging van de vergaderingen, het opstellen van werknota's, brieven, adviezen, standpuntnota's, nieuwsbrieven en het aanvullen van de website blijft er zeer weinig

tijd over om een jaarverslag als de vorige versies op te stellen. Ter herinnering: de opeenvolgende vertrekken van personeelsleden van de afgelopen jaren werden nooit volledig opgevangen. Namens de twintig leden van de NHRPH kan ik de secretariaatsmedewerkers dus alleen maar bedanken voor hun inzet!

Gisèle Marlière
Voorzitster NHRPH

De NHRPH in cijfers

27

adviezen heeft de NHRPH in 2020 uitgebracht. Dit is meer dan in 2019 (wegens de COVID-19-crisis).

69

Plenaire vergaderingen, bureauvergaderingen, interne en externe werkgroepen: de leden van de NHRPH namen in 2020 aan 69 vergaderingen deel (5 meer dan in 2019).

31.891

bezoekers op de website van de NHRPH in 2020.

1.800.000

personen met een handicap in België die dagelijks officieel door de Raad worden vertegenwoordigd, als we uitgaan van de statistieken van de Wereldgezondheidsorganisatie, die het aantal personen met een handicap op ongeveer 15% van de totale bevolking schat. Dit is een schatting en geen officieel cijfer, want op Belgisch niveau zijn er geen statistieken over alle personen met een handicap.

20

De NHRPH bestaat uit 20 leden die voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar aangesteld worden: personen met een handicap, vertegenwoordigers van personen met een handicap of experts inzake handicaps. De mandaten worden in 2021 hernieuwd.

2.768

abonnees uit Wallonië, Vlaanderen, Brussel en het buitenland ontvangen de elektronische nieuwsbrieven van de Raad.

Deel I. Werking van de NHRPH

1. Opdracht

De algemene opdracht van de NHRPH werd vastgelegd bij het koninklijk besluit van 9 juli 1981 (*BS 12/08/1981*) tot oprichting van de NHRPH. Dit koninklijk besluit belast de NHRPH met het onderzoek van alle problemen inzake personen met een handicap die overeenkomstig de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de nationale bevoegdheid behoren.

Om deze ruim omschreven taak tot een goed einde te brengen, mag de NHRPH onder meer adviezen verstrekken en voorstellen doen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de betrokken ministers (*cf. Deel II. Adviezen en standpunten*).

Concreet verklaart de NHRPH zich bevoegd voor alle federale materies die een rechtstreekse of onrechtstreekse weerslag hebben op het leven van personen met een handicap en hun familie. Op grond van de beginselen van het in 2009 door België bekrachtigde Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap is de NHRPH het enige officiële representatieve orgaan voor personen met een handicap van het maatschappelijk middenveld op federaal niveau.

2. Organisatie

De NHRPH telt drie permanente beheersorganen: de plenaire vergadering, het bureau en het secretariaat. Daarnaast organiseert de NHRPH ook thematische werkgroepen.

De **plenaire vergadering** bestaat uit alle leden van de NHRPH en de vertegenwoordigers van de Eerste minister en de ministers die bevoegd zijn voor begroting, werk en sociale zaken. Geregeld worden ook experts of parlementsleden uitgenodigd om een bepaalde problematiek op de plenaire vergadering toe te lichten.

Gewoonlijk komt de plenaire vergadering een keer per maand samen, behalve in juli en augustus.

In de plenaire vergaderingen nemen de leden beslissingen over te verstrekken adviezen, acties die ondernomen moeten worden, op te richten interne werkgroepen, de samenwerking met externe werkgroepen of de deelname eraan. Zij keuren er ontwerpen van advies goed en nemen een standpunt in over elk dossier of vraagstuk dat verband houdt met de situatie van personen met een handicap en tot de federale bevoegdheid behoort.

Na elke plenaire vergadering publiceert de NHRPH een elektronische nieuwsbrief met een beknopte weergave van de belangrijkste agendapunten (*cf. Bijlage I*).

Het **bureau** is samengesteld uit de voorzitter en drie ondervoorzitters. In voorkomend geval wordt de vertegenwoordiger van de toezichthoudende minister uitgenodigd op de vergaderingen.

Het bureau vergadert telkens wanneer de goede werking van de NHRPH dit vereist of op verzoek van de voorzitter. Gezien de huidige werklast is minstens een maandelijks vergadering noodzakelijk die doorgaans een à twee weken voor de plenaire vergadering plaatsvindt.

Het bureau heeft als taak de werkzaamheden van de NHRPH voor te bereiden en te coördineren. Zo stelt het bureau de agenda op voor de volgende plenaire vergadering.

Thematische werkgroepen (WG's)

Om bepaalde bijzondere thema's grondiger te onderzoeken, heeft de NHRPH werkgroepen opgericht, bestaande uit leden en eventueel experts op het onderzochte domein.

De leden van de NHRPH nemen op grond van hun expertise deel aan werkgroepen. Zij bevelen ook experts aan die deelnemen aan de vergaderingen. Deze worden altijd goedgekeurd door de plenaire vergadering.

In 2020 zijn drie interne werkgroepen van de NHRPH regelmatig bijeengekomen:

- de WG NMBS,
- de WG Toegankelijkheid – Mobiliteit,
- de WG Ethiek.

Deze werkgroepen bereiden de adviezen en positiemerkeringen voor die de plenaire vergadering vervolgens bespreekt en goedkeurt.

De NHRPH heeft in 2020 ook deelgenomen aan verschillende externe WG's:

- het Belgisch platform armoedebestrijding,
- het platform van de adviesraden handicap van de deelgebieden; de NHRPH verzorgt het secretariaat van dit platform,
- de Begeleidingscommissie Unia (art. 33.2 UNCRPD),
- de Begeleidingscommissie voor de aanwerving van personen met een handicap in het federaal openbaar ambt (BCAPH),
- de WG Luchthaven Zaventem,
- het Raadgevend Comité van de treinreizigers,
- de Rondetafel Infrabel,
- de Federale Commissie voor de verkeersveiligheid,
- de voorbereidende werkgroep voor de vergaderingen van de COVID-taskforce Kwetsbare Groepen,
- de werkgroepen van de DG HAN voor het uitvoeren van projecten om de dienstverlening van de DG HAN efficiënter te maken,
- de WG TRIA, een nieuwe informaticatool voor dossierbeheer.

Tot slot organiseert de NHRPH om de drie maanden een vergadering met Unia, het coördinatiemechanisme van de UNCRPD (art. 33.1) en neemt hij deel aan de werkzaamheden van het Belgian Disability Forum vzw (BDF) in het kader van de alternatieve verslagen voor het UNCRPD en andere internationale rapportage.

Ten minste één secretariaatsmedewerker neemt deel aan elke vergadering. Hij bereidt de vergadering voor met de leden en experts, en zorgt voor de opvolging van de vergadering.

Het **secretariaat** wordt verzorgd door de Directie-generaal Personen met een handicap van de Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid. Het team is niet alleen belast met de dagelijkse werking van de NHRPH, maar ook van het BDF.

Het secretariaat staat onder meer in voor:

- het voorbereidende werk en de opvolging van de interne en externe vergaderingen (opstellen van de agenda, logistieke organisatie, uitnodigingen en verslaggeving) voor 69 vergaderingen in 2020,
- de voorbereiding van de adviezen (analyse van de context en de bestaande teksten, opstellen van een ontwerp, verwerken van de bijdragen van de leden, nalezen van de bijdragen in het Frans en het Nederlands) en de opvolging van het dossier achteraf,
- de opsporing en analyse van actuele kwesties,
- de ondersteuning van de leden wanneer ze de NHRPH vertegenwoordigen (ontmoetingen organiseren, mondelinge interventies voorbereiden, contacten met de pers, ...),
- de verspreiding van informatie (in het Frans en Nederlands, en in easy read in het Frans en het Nederlands) via de websites, mailings, Twitter en de press corner,
- de bevraging van de leden van de NHRPH en het BDF,
- het opstellen van positienota's, jaarverslagen en andere documenten,
- telefonisch onthaal,
- de opvolging van de correspondentie,
- de contacten met het beleid, het middenveld en andere stakeholders,
- het actueel houden en aanvullen van de websites van de NHRPH en het BDF,
- de ondersteuning van de beslissingsorganen van de NHRPH en het BDF,
- ...

3. Vergaderingen

In 2020 hield de NHRPH 29 interne vergaderingen:

Type vergadering	Aantal	Data
<i>Plenaire vergadering</i>	9	20 januari - 17 februari - 21 april - 18 mei - 15 juni - 21 september - 19 oktober - 16 november - 21 december
<i>Bureau</i>	12	6 januari - 3 februari - 2 maart - 6 april - 4 mei - 8 juni - 6 juli - 10 augustus - 7 september - 5 oktober - 9 november - 7 december
<i>Werkgroep Toegankelijkheid - Mobiliteit</i>	5	17 februari - 15 juni - 21 september - 19 oktober - 21 december
<i>Werkgroep Ethiek</i>	3	20 januari - 17 februari - 21 september
TOTAAL	29	

Leden van de NHRPH namen ook deel aan 40 'externe' vergaderingen:

Type vergadering	Aantal	Data
<i>Bureau en Unia</i>	5	22 januari - 22 juni - 2 juli - 23 september - 25 november
<i>Vergaderingen met beleidscellen</i>	5	20 juli - 3 september - 2 december - 15 december - 16 december

<i>Begeleidingscommissie 'Onafhankelijk mechanisme' NOOZO</i>	2	17 januari - 31 augustus
<i>Begeleidingscommissie voor de aanwerving van personen met een handicap in het federaal openbaar ambt (BCAPH)</i>	1	28 oktober
<i>Federale Commissie voor de verkeersveiligheid</i>	1	3 maart
<i>Infrabel</i>	0	Geen datum
<i>Raadgevend Comité van de treinreizigers</i>	2	29 september - 17 december
<i>Werkgroep Luchthaven</i>	1	10 maart
<i>Werkgroep NMBS</i>	2	3 september - 2 december
<i>Vergadering M7</i>	2	12 februari - 8 juni
<i>Platform van de adviesraden</i>	4	6 maart - 3 juli - 11 september - 4 december
<i>Platform Armoede</i>	4	31 januari - 30 september - 4 december - 11 december
<i>Taskforce Kwetsbare Groepen</i>	6	9 april - 16 april - 6 mei - 10 november - 1 december - 14 december
<i>Begeleidingscommissie Unia - artikel 33.2 UNCRPD</i>	5	22 januari - 25 maart - 22 juni - 23 september - 20 november
TOTAAL	40	

Daarnaast nam de NHRPH het woord tijdens twee belangrijke externe evenementen:

- 6 maart 2020: hoorzitting van de NHRPH in het kader van de herziening van de Grondwet – toevoeging van een artikel 22ter over de rechten van personen met een handicap
- 16 oktober 2020: hoorzitting van de NHRPH door de bijzondere commissie belast met de evaluatie van de aanpak van de COVID-19-gezondheids crisis

4. Communicatie

De NHRPH wil zijn engagement zichtbaarder maken. Hij streeft ernaar zijn deelname aan de politieke debatten en beslissingen te versterken (zie deel II, punt 6) en zijn standpunten zo breed mogelijk uit te dragen.

Ook in 2020 heeft de **website** van de NHRPH (<http://ph.belgium.be/>) verdere aanpassingen ondergaan:

- aanmaak van een overzichtspagina voor COVID-19: **Dossier COVID-19**; deze pagina bundelt aanbevelingen, maatregelen, adviezen en nieuws over COVID-19 die belangrijk zijn voor personen met een handicap;
- aanpassing van de pagina **Memoranda en positienota's**: eenvoudiger lay-out zonder linkerkolom, met een overzichtelijkere lijst (bullet points) van de links;

- toevoeging van een **toegankelijkheidsverklaring** conform de nieuwe privacywetgeving van de Europese Unie (= GDPR of General Data Protection Regulation); de website is in dit verband getest door **AnySurfer** op de **Web Content Accessibility Guidelines**; het AnySurfer-label is geldig voor twee jaar;
- update van de pagina **Gemakkelijk te lezen**: de NHRPH maakt er een punt van om van elk advies dat hij uitbrengt, een versie te bieden die makkelijk te lezen en te begrijpen is (easy read);
- de inschrijvings- en uitschrijvingslink voor de NHRPH-nieuwsbrief is zichtbaarder gemaakt op de homepagina (niet meer in de footer) en de News-pagina.

Het aantal bezoekers van de NHRPH-website heeft zich in 2020 gestabiliseerd:

# bezoeken per taal	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Frans</i>	2.152	2.383	4.855	9.798	8.871	18.337	16.568
<i>Nederlands</i>	1.289	2.269	3.190	3.796	4.924	8.468	9.888
<i>Duits</i>	199	287	282	1.023	2.003	6.367	3.085
<i>Andere talen</i>	1.276	1.631	3.236	1.549	3.508	2.360	2.350
TOTAAL	4.916	6.570	11.563	16.166	19.306	35.532	31.891

De adviezen en - die in 2020 het meest werden bekeken, hebben allemaal betrekking op de maatregelen en gevolgen van de COVID-19-crisis voor personen met een handicap:

Top 3 - Adviezen 2020	# bezoeken
<i>Advies 2020/09 - Maatregelen COVID-19-crisis</i>	2.279
<i>Advies 2020/08 - COVID-19: patiëntselectie</i>	2.400
<i>Advies 2020/07 - Gevolgen COVID-19 voor dossierbeheer DG HAN</i>	934

Top 3 - Nieuwsbrieven 2020	# bezoeken
<i>30/05/2020 - Spotten ze met mensen met een handicap? Voor wanneer zijn de echte sociale prioriteiten?</i>	2.141
<i>02/06/2020 - COVID-19: toegang tot intensieve zorg voor personen met een handicap. Een absoluut recht. Ook voor mensen die in instellingen wonen!</i>	1.272
<i>10/04/2020 - Een eenmalige premie van € 250 aan leefloners, mensen met een beperking en IGO-gerechtigden is onvoldoende</i>	1.139

De NHRPH verstuurt twee soorten **mailings**:

- de algemene e-mailcampagne – minstens eenmaal per maand – naar de 2.768 abonnees van de nieuwsbrief; hierbij komen de algemene nieuwsberichten en standpunten van de NHRPH aan bod;
- een exclusieve mailing naar de leden van de pagina Members Only voor de ontvangst van vergaderstukken (uitnodigingen, agenda's, verslagen, ...).

De NHRPH heeft ook een Twitteraccount (<https://twitter.com/csnph>). Via dit kanaal wil hij een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat door nieuws, standpunten en uiteenzettingen over het beleid inzake personen met een handicap onder de aandacht te brengen. In 2020 heeft de NHRPH 112 tweets verstuurd die in totaal 23.696 keer werden weergegeven (tweet impressions).

Top 3 - Tweets 2020	# bezoeken
<i>06/01/2020 - NMBS veroordeelt personen met een handicap tot 30 jaar afhankelijkheid: de NMBS bestelt nieuwe wagens van het model M7. Die zijn onvoldoende toegankelijk.</i>	1.716
<i>16/03/2020 - #COVID19Belgium: worden de personen met een handicap weer eens vergeten?</i>	1.667
<i>10/04/2020 - #COVID19: toegang tot intensieve zorg voor personen met een handicap. Een absoluut recht. Ook voor mensen die in instellingen wonen!</i>	1.197

Bijlagen II en III bevatten informatie over de samenstelling van de NHRPH en de logistieke werking ervan.

Deel II. Adviezen en standpunten

De NHRPH is in de eerste plaats een adviesinstantie. Hier moet een onderscheid worden gemaakt. Enerzijds moet de minister bevoegd voor de tegemoetkomingen voor personen met een handicap de NHRPH raadplegen met betrekking tot elk ontwerp van koninklijk besluit overeenkomstig artikel 20 van de wet van 27 februari 1987 inzake personen met een handicap. Anderzijds kan de NHRPH ook op eigen initiatief of op verzoek van andere ministers adviezen uitbrengen over iedere federale materie die gevolgen kan hebben voor personen met een handicap.

In 2020 heeft de NHRPH 27 adviezen verstrekt: 17 op eigen initiatief en 10 op verzoek.

1. Het belang van voorbereidend werk

Elk advies vergt een grondige voorbereiding: het secretariaat analyseert het algemene kader van het verzoek van de minister of de feitelijke situatie waarvoor het bureau de plenaire vergadering zal voorstellen een advies uit te brengen. Vervolgens wordt vergaderd met de leden en experts in een bestaande of ad hoc werkgroep. Vaak wordt gewezen op transversale aandachtspunten voor alle adviezen: het belang om de NHRPH vanaf het begin van de politieke denkoefening te raadplegen, de noodzaak om rekening te houden met alle behoeften van personen met een handicap, de noodzaak om waar nodig te voorzien in aanpassingen en alternatieven, het belang van een evaluatie van de maatregel op termijn en van het betrekken van de NHRPH bij dit evaluatieproces.

2. Overzicht en algemene vaststelling

Er werden 9 adviezen uitgebracht die rechtstreeks verband houden met COVID-gerelateerde leefsituaties:

- **2020-07** over het dossierbeheer van de Directie-generaal Personen met een handicap (DG HAN) en de hervorming van de medische en administratieve diensten ingevolge de gezondheidscrisis;
- **2020-08** over de triage van patiënten op de spoedgevallendienst;
- **2020-09** over de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de COVID-19-crisis;
- **2020-10** over het rekening houden met de adviesraden van personen met een handicap in het kader van de aanpak van de COVID-19-gezondheidscrisis;
- **2020-11** over de gelijkstelling van de uitkering bij economische werkloosheid met het arbeidsinkomen voor de berekening van de vrijstelling bij personen met een handicap;
- **2020-13** over de exitstrategie;
- **2020-14** over de exitstrategie van de DG Personen met een handicap;
- **2020-15** over de exitstrategie van de NMBS in stations en haltes;
- **2020-24** over het voorontwerp van wet tot verlenging van de tijdelijke premies toegekend aan de gerechtigden op bepaalde socialebijstandsuitkeringen in het kader van de maatregelen in de strijd tegen de verspreiding van het COVID-19-virus.

Naar aanleiding van de regeringsvorming en de beleidsoriëntaties werden een aantal adviezen uitgebracht:

- 2020-21 over de prioriteiten van de regering-De Croo;
- 2020-25 over de beleidsverklaring en algemene beleidsnota van mevrouw Karine Lalieux;
- 2020-23 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en de integratietegemoetkoming (IT) houdende de inperking van de gevolgen van de 'prijs van de liefde' en de 'prijs van de arbeid';
- 2020-22 over de verhoging van de barema's op de tegemoetkomingen voor personen met een handicap.

Toegankelijkheid op verschillende domeinen van het dagelijks leven is vaak aan bod gekomen in de adviezen:

- 2020-01 over de stijging van de banktarieven en 2020-26 over de toegankelijkheid van de bankdiensten;
- 2020-04 over wijzigingen in de gewestelijke en lokale regelgeving inzake de gebruiksvoorwaarden voor de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap;
- 2020-05 over de toegankelijkheid van de diensten van de Federale Overheidsdienst Financiën (FOD Financiën) en de FOD Sociale Zekerheid in de Finance Tower voor doven en slechthorenden;
- 2020-17 over het opstellen van een testament door blinden en derhalve over de problematiek van notariële aktes voor personen met een handicap;
- 2020-19 over de beperking van plastic rietjes voor eenmalig gebruik.

Er werd ook veel over werkgelegenheid gesproken, omdat moest worden gewezen op de verschillende uitdagingen voor werkbegeleiding en de vele valkuilen in het huidige rechtsstelsel:

- 2020-02 over het wetsvoorstel tot invoering van een stelsel van arbeidsintegratiejobs;
- 2020-16 over het voorontwerp van wet betreffende de deelname van begunstigen van de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en de integratietegemoetkoming (IT) aan tijdelijke projecten ter bevordering van hun integratie op de arbeidsmarkt.

En ook over de materie waarvoor de NHRPH in het leven werd geroepen: de tegemoetkomingen voor personen met een handicap:

- 2020-12 over het EVAL-project van de Directie-generaal Personen met een handicap (DG HAN);
- 2020-18 over het voorontwerp van wet betreffende de aanpassing van het leeftijdscriterium van 21 naar 18 jaar voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
- 2020-27 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap, houdende aanpassing van het leeftijdscriterium van 21 naar 18 jaar.

Het herstel van België na COVID kwam aan bod in advies 2020-03 over het Nationaal Hervormingsprogramma 2020. De uitdaging om milieu- en sociale kwesties op elkaar af te stemmen werd uitvoerig besproken vanuit het oogpunt van personen met een handicap en hun gezinnen.

In advies [2020-20](#) werd de gevoelige materie van prenatale rechtsbescherming behandeld.

Last but not least heeft de NHRPH op uitnodiging van de Senaat op 6 maart 2020 het woord genomen in de Senaat¹ over de toevoeging van een artikel 22ter in de Grondwet en een uitvoerig advies uitgebracht: advies [2020/06](#), waarin drie voorstellen tot herziening van de Grondwet worden behandeld.

Het secretariaat van de NHRPH krijgt de adviesaanvragen vaak zeer laat. Het toepassingsgebied is soms onvolledig en houdt vaak geen rekening met de situatie en bijzondere noden van personen met een handicap. Het noodzakelijke voorafgaande overleg met de deelgebieden om de ongewilde gevolgen te ondervangen vindt vaak niet plaats. Dit leidt tot grote frustratie en vergt een herziening achteraf, wat ofwel nooit ofwel erg laat gebeurt. Door de belanghebbenden van meet af aan bij de denkoefening te betrekken, hadden onvolledige of ontoereikende oplossingen kunnen worden vermeden.

De adviezen van de NHRPH zijn niet bindend en heel wat ervan blijven zonder gevolg. De NHRPH begrijpt volkomen dat de politici en het maatschappelijk middenveld binnen hun rol moeten blijven. Niettemin vereist participatieve democratie, die sommigen graag zouden zien, een regelmatige en concrete integratie van de standpunten. Artikel 4.3 van de UNCRPD benadrukt de noodzaak van een constructieve deelname van personen met een handicap aan de denk- en besluitvormingsprocessen die betrekking op hen hebben. De NHRPH vindt dat de politici op zijn minst moeten toelichten welk gevolg aan het advies wordt gegeven en waarom het niet wordt gevolgd.

Er wordt grote ruchtbaarheid aan de adviezen gegeven: zij worden naar de 2.768 abonnees van de nieuwsbrief verstuurd en kunnen integraal worden geraadpleegd op de website van de NHRPH.

¹ [Link naar de volledige tekst van de mondelinge interventie van de NHRPH en het BDF](#)

Deel III. Samenwerkingen met het beleid

Voor de federale verkiezingen van 2019 had de NHRPH een **memorandum over essentiële aandachtspunten** opgesteld.

Het werd bezorgd aan de opeenvolgende politieke onderhandelaars voor de regeringsvorming.

De bijzondere levensomstandigheden als gevolg van de lockdowns en exitstrategieën van dit jaar hebben tot iets positiefs geleid: het overleg werd proactiever en systematischer, en met de komst van de regering-De Croo ook intenser.

Ter herinnering: de regering in lopende zaken Wilmès had verschillende taskforces (TF's) ingesteld die zelf input kregen van werkgroepen. De NHRPH werd gevraagd deel te nemen aan de werkgroep TF 'Kwetsbare groepen'. De verenigingen vonden de processen niet goed georganiseerd omdat er grote verschillen waren tussen de eisen van de voorbereidende werkgroep en de door de TF voorgestelde punten aangezien het beleid bepaalde eisen niet wilde voorleggen aan de TF. Toen de organisatie werd overgenomen door de regering met volheid van bevoegdheden, heeft Karine Lalieux gevraagd de NHRPH rechtstreeks deel te laten uitmaken van de TF. De NHRPH heeft alle vergaderingen bijgewoond en aspecten in verband met de verspreiding van informatie onder de personen met een handicap, ondersteuning van de koopkracht, toegankelijkheid van goederen en diensten, organisatie van de gezondheidszorg, ... aangebracht. Er werden heel wat adviezen uitgebracht die rechtstreeks verband houden met COVID.

Na de vorming van de regering-De Croo heeft de NHRPH ook een ontmoeting met elk regeringslid gevraagd waarop hij verschillende zaken in herinnering heeft gebracht, met name:

1. de draagwijdte van handistreaming;
2. het belang van vroegtijdige deelname van de NHRPH bij de denk- en besluitvormingsprocessen in de beleidscellen;
3. de omvang van non take-up bij personen met een handicap en de noodzaak om duidelijk te communiceren: administraties en beleidscellen moeten meer communicatiekanalen gebruiken en ervoor zorgen dat ze allemaal begrijpelijk zijn: zorgen voor communicatie in easy read, gebarentaal, een site met het AnySurfer-label; de toegang tot de federale gebouwen en de diensten van de administraties en de beleidscellen moet ook gericht zijn op universele toegankelijkheid;
4. het belang van het naleven van de tewerkstellingsquota in de administraties waarover de minister toezicht heeft;
5. het belang van een zicht op de behoeften van personen met een handicap (statistieken en gegevens).

Telkens werden verschillende aanbevelingen voor hun bevoegdheidsportefeuille geformuleerd. Zo kon de NHRPH eind 2020 de beleidscellen van de Eerste Minister, de Minister van Werk, de Minister van Justitie, de Staatssecretaris voor Gelijke Kansen en, uiteraard, de Minister belast met Personen met een handicap ontmoeten.

Dit aspect werd reeds benadrukt in het voorwoord van de voorzitter: indien de NHRPH zo vroeg mogelijk bij de denkoefening wordt betrokken, kan het probleem goed in al zijn aspecten in kaart worden gebracht. Er is altijd meer kans op een ad hoc eindresultaat indien de politici en het maatschappelijk veld zich tot hun eigen rol beperken: de eersten tot het nemen van beslissingen en de tweede tot interpellaties. Zodoende werken politici ook loyaal oplossingen uit en beschouwen zij de NHRPH als bondgenoot.

In het kader van de aanpak van de COVID-crisis heeft de NHRPH gevraagd te worden gehoord in de bijzondere commissie van het Federale Parlement belast met het onderzoek naar de aanpak van de COVID-19-epidemie door België (vraag zonder gevolg gebleven). Op 18 oktober 2020 werd hij wel gehoord door de bijzondere commissie van het Waals Parlement belast met de evaluatie van de aanpak van de COVID-19-gezondheids crisis².

² *Tekst van de toespraak van mevrouw Catherine Doetsch voor de NHRPH*

Bijlage I - Samenvatting van de plenaire vergaderingen

20 januari

De NHRPH ontving de heer Jan Spooren, kamerlid. Hij kwam het wetsvoorstel tot invoering van een stelsel van arbeidsintegratiejobs, n° 588/1, voorstellen. Met dit voorstel moeten werknemers met een chronische ziekte of handicap gemakkelijker en sneller aan het werk kunnen, zonder hun tegemoetkoming te verliezen.

De leden hadden kritische vragen en opmerkingen bij het voorstel:

- De sector is onvoldoende betrokken geweest.
- Er worden geen sociale rechten opgebouwd.
- Het wetsontwerp lijkt op maat van de werkgever te zijn geschreven.
- Met de sociale en fiscale afhoudingen zal er netto niet zo veel overblijven van het loon.

De NHRPH heeft in 2018 al een advies (2018-07) uitgebracht over arbeidsintegratiejobs. Op vraag van de Commissie voor Sociale zaken, Werk en Pensioenen (brief van 04/12/2019) stelt de NHRPH opnieuw een advies (2020-02) op.

De heer Stefan Verstraeten van de Federale Interne Audit (FIA) kwam de resultaten en opvolging van de audit van de DG Personen met een handicap (DG HAN) voorstellen. Binnen 8 maanden volgt een nieuwe evaluatie van de dossierachterstand ter vergelijking.

Mevrouw Isabelle Wauters (DG Han) gaf duiding bij de laatste cijfers van DG Han. Ook gaf ze toelichting bij de aanvraagprocedure voor verenigingen die toegang wensen tot het platform My Handicap. Meer info in de [handleiding](#).

De NHRPH brengt ook een advies uit over de verhoging van de tarieven voor bankverrichtingen (advies 2020-01). De NHRPH is van mening dat de dienstverlening toegankelijk (ook financieel) moet blijven.

Naar aanleiding van het verschijnen van het themaboek "Armoede & Handicap", kwam Koen Hermans (KULEUVEN) conclusies en aanbevelingen presenteren. Handicap is immers een belangrijke risicofactor voor armoede.

De 4 centrale aanbevelingen waren:

- Een betere bescherming van het inkomen
  - Verhoging van de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) tot minimaal de Europese armoededrempel
  - Een grondige analyse van de evaluatiecriteria en hun toepassing
  - Vermindering van "de prijs van de liefde" en "de prijs van de arbeid"
  - Vereenvoudiging van de toekenningsprocedure
- Versterken van de sociale participatie
- Een betere toegang tot de arbeidsmarkt
- Vermindering van de "non take-up" van rechten

De NHRPH bracht ook een advies (2019-13) uit over het wetsvoorstel (Mevr. Nahima Lanjri en Nawal Farih) tot wijziging van de wet van 6 maart 2007 tot wijziging van de wet van

27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, teneinde de automatische toekenning van tegemoetkomingen mogelijk te maken, [DOC 55 522/1](#).

De NHRPH bracht een derde advies ([2019-14](#)) uit over het wetsvoorstel (de heer Jan Bertels et al.) tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap met het oog op het vermijden van het onterecht terugvorderen van onverschuldigde bedragen voor personen met een handicap, [DOC 55 274/1](#).

De NHRPH wees erop dat de Finance Tower onvoldoende toegankelijk blijft. Zo laat het onthaal van personen met een handicap veel te wensen over. Een voorbeeld dat op sociale media veel aandacht kreeg: vaak is er geen gebarentaaltolk beschikbaar voor het onthaal van dove en slechthorende personen. Ook op andere vlakken is de Finance Tower moeilijk toegankelijk voor personen met een handicap. Voor een gebouw dat de DG Personen met een handicap en een medisch centrum herbergt is dat onaanvaardbaar.

Het [persbericht](#) en het advies [2019-15](#) van de NHRPH over de bestelling van nieuwe M7-wagens kon op veel belangstelling rekenen van pers, publiek en politiek. De NHRPH eist treinen en perrons die op elkaar zijn afgestemd, zodat personen met een handicap autonoom de trein kunnen nemen, en dit binnen een redelijke termijn. In heel wat buurlanden is dat nu al het geval. De NHRPH .

17 februari

In het kader van de studie naar de personeelsbehoeften van de DG Personen met een Handicap (DG HAN) heeft het adviesbureau KPMG zijn verslag ingediend. Uit dat verslag komt de noodzaak om het team van maatschappelijk werkers en het contactcentrum te versterken duidelijk naar voren. De NHRPH heeft de Minister, mevrouw Nathalie Muylle, en de directeur-generaal van de DG HAN, de heer André Gubbels, geïnterpelleerd en wenst tekst en uitleg tijdens de plenaire vergadering van maart 2020.

Op verzoek van de Eerste Minister heeft de NHRPH een [advies uitgebracht over het volgende Nationaal Hervormingsplan 2020](#). In dit advies beveelt de NHRPH een aantal beleidsmaatregelen voor personen met een handicap aan.

Naar aanleiding van een enquête naar de toegankelijkheid van bankdiensten heeft de NHRPH een werknota goedgekeurd met de problemen, verwachtingen en vragen van de klanten. Deze nota zal binnenkort worden overhandigd aan het kabinet van Minister Muylle en aan Febelfin.

De NHRPH vraagt dringend overleg met de NMBS, UNIA en CAWaB over de toegankelijkheid van de nieuwe M7-wagens.

Van verschillende mensen kreeg de NHRPH vragen over de reglementering met betrekking tot parkeercontrole door Scan-Cars en lage-emissiezones (LEZ). Personen met een handicap met een Europese parkeerkaart moeten zich online inschrijven of zich aanmelden bij het gemeentebestuur van de betrokken gemeenten om een vrijstelling te verkrijgen. De regels verschillen volgens de regio's. De NHRPH is van mening dat deze nieuwe maatregelen een inbreuk zijn op de gebruiksvoorwaarden van de kaart zoals die op federaal niveau zijn

vastgesteld. De NHRPH stelt een ontwerp van advies op voor de plenaire vergadering van maart.

De NHRPH heeft kennisgenomen van het standpunt van de FOD Financiën met betrekking tot het onthaal van dove en slechthorende personen in de Finance Tower. De NHRPH stelt een ontwerp van advies op voor de plenaire vergadering van maart.

16 maart - vergadering geannuleerd

Wegens de lockdownmaatregelen die vanaf 13 maart zijn genomen, werd de plenaire vergadering van 16 maart geannuleerd. De NHRPH had immers niet meer de tijd om een onlinevergadering te organiseren.

20 april

De plenaire van april kon wel online plaatsvinden. De agenda van de vergadering van april was gewijd aan twee specifieke punten: het EVAL-project (voor medische evaluatie) van de DG Personen met een handicap (DG HAN) en de opvolging van de COVID-19-crisis. Het EVAL-project streeft een dubbel doel na:

- het verbeteren van de kwalitatieve organisatie van de beoordeling door de arts en/of het multidisciplinaire team (mensgericht). Een "kwaliteitscharter" is in voorbereiding;
- op termijn: het veralgemenen van de evaluatie door een multidisciplinair team van medewerkers.

Professor Nyree Claes van de universiteit van Antwerpen en Hasselt verantwoordelijk voor het opleidingscurriculum voor nieuwe medewerkers, heeft haar project voorgesteld. Ze werkt nauw samen met twee artsen van DG HAN: Dr. Ann Hombroux en Dr. Thierry De Cuyper. De opleiding gaat in mei van start en zal worden gevolgd door stages in verenigingen van personen met een handicap.

In het kader van de opvolging van de COVID-19-crisis werd de NHRPH uitgenodigd om deel te nemen aan de adviesgroep die de Task force "kwetsbare groepen" van de POD Maatschappelijke Integratie adviseert. Er werden 4 groepen geïdentificeerd: flexi-jobs, studentenjobs, personen met een handicap en uitzendkrachten.

De NHRPH werd ook gevraagd om informatie te verstrekken aan de groep van 10 deskundigen (GEES) die zich bezighoudt met de exitstrategie van de lockdown.

18 mei

De agenda van de vergadering van mei was gewijd aan de volgende punten: de opvolging van de gezondheids- en sociale crisis in verband met COVID-19, het EVAL-project van de DG Personen met een handicap (DG HAN), het wetsontwerp over de verpleegkundige handelingen en het kader van de bijzondere machten op de verschillende overheidsniveaus van België.

Mevrouw Isabelle Wauters (DG HAN) gaf een toelichting bij de laatste cijfers van DG HAN. Zij liet weten dat de aanvragen afnemen als gevolg van de gezondheids crisis. DG HAN is er zich van bewust dat een terugkeer naar de normale gang van zaken zal gepaard gaan

met een snelle toename van het aantal aanvragen. De NHRPH heeft nogmaals gewezen op het belang van duidelijke, frequente en actuele informatie. De NHRPH heeft een advies opgesteld met aandachtspunten over de specifieke situatie van DG HAN ([advies 2020-14](#)).

De NHRPH heeft ook het [advies 2020-13](#) opgesteld over de exitstrategie voor een groot aantal domeinen, met bijzondere aandacht voor 10 ervan. De NHRPH heeft ook het [advies 2020-12](#) opgesteld over de nieuwe evaluatie van personen met een handicap door de toekomstige multidisciplinaire teams van DG HAN.

De NHRPH besprak ook het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 5, § 1, 2°, van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), met het oog op het tijdelijk toestaan van de uitoefening van de verpleegkunde door niet-bevoegde gezondheidszorgbeoefenaars.

Enkele dagen voor de plenaire vergadering van mei heeft de NMBS dringend het advies van de NHRPH gevraagd over de geplande exitstrategie van de NMBS. [Advies 2020-15](#) werd uitgebracht op 25/05/2020.

Het secretariaat van het NHRPH heeft een analyse van het regelgevingskader van de bijzondere machten gemaakt. Zo konden de leden van de NHRPH een beter inzicht krijgen in de reikwijdte en de beperkingen van deze bijzondere machten.

15 juni

De plenaire vergadering van juni was gewijd aan de volgende punten:

- de opvolging van de gezondheids- en sociale crisis wegens COVID-19
- de opvolging van het project "Schuldbrieven" van de DG Personen met een handicap (DG HAN)
- het ontwerp van jaarverslag 2019 van de NHRPH
- de volgende 2 alternatieve verslagen van het Belgian Disability Forum (BDF) en de adviesraden voor de Universal Periodic Review (UPR) en voor het UNCPRD-comité

De vertegenwoordigster van de DG HAN gaf toelichting bij de recentste cijfers van DG HAN. Ze deelde mee dat de meeste medische centra tegen juli de raadplegingen zullen hervatten. Er wordt overleg gevoerd met de vakbonden.

De DG HAN onderzoekt momenteel de leesbaarheid van zijn schuldbrieven. De NHRPH wordt uitgenodigd om deel te nemen aan het project "Schuldbrieven" van DG HAN.

De NHRPH neemt kennis van de principiële beslissing van de "superkern" van 3 juni 2020 om gedurende 6 maanden een bonus van € 50 te betalen aan rechthebbenden op de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en/of de integratietegemoetkoming (IT). De NHRPH wacht op de details en de procedure voor de toekenning ervan. De NHRPH herinnert ook aan [zijn minimumeis](#) die personen met een handicap in staat moet stellen de extra kosten te dragen die de gezondheids- en economische crisis met zich meebrengt.

Het BDF zal - in 2020 en 2021 - 2 alternatieve verslagen indienen:

- het alternatief verslag van het BDF over het officiële verslag van België over de Universele Periodieke Review van de Raad voor de Rechten van de Mens (Cyclus 3 UPR);
- het alternatief verslag van het BDF over het officiële verslag van België over de uitvoering van het UNCRPD.

De NHRPH zal bijdragen leveren voor deze 2 verslagen.

21 september

Op de plenaire vergadering van september stonden o.a. de volgende punten:

- de opvolging van de gezondheids- en sociale crisis wegens COVID-19
- het goedkeuren van het jaarverslag 2019 van de NHRPH
- de erkenningsprocedure voor softenonslachtoffers

De vertegenwoordigster van de DG Personen met een handicap gaf tekst en uitleg over de dossierbehandeling en het wegwerken van de achterstand.

De NHRPH bereidde ook 4 nieuwe adviezen voor:

- Advies nr. **2020/17** over het opstellen van een testament door blinde personen, uitgebracht op initiatief van de NHRPH.
- Advies nr. **2020/18** over het voorontwerp van wet betreffende de aanpassing van het leeftijds criterium van 21 naar 18 jaar voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming, op verzoek van Minister Nathalie Muylle, Minister van Werk, belast met Personen met een beperking.
- Advies nr. **2020/19** over het beperken van plastic rietjes voor eenmalig gebruik, uitgebracht op initiatief van de NHRPH. Plastic rietjes voor eenmalig gebruik zijn niet duurzaam, maar voor sommige personen met een handicap is er geen valabel alternatief beschikbaar. Of ze nu verlamd zijn wegens een neuromusculaire aandoening of te maken hebben met onwillekeurige bewegingen en spierstijfheid wegens een hersenletsel, ze zijn aangewezen op plastic rietjes voor eenmalig gebruik.
- Advies nr. **2020/20** over het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op prenatale rechtsbescherming, op initiatief van de NHRPH.

19 oktober

De plenaire vergadering van oktober was o.a. gewijd aan de volgende punten:

- de opvolging van de gezondheids- en sociale crisis wegens COVID-19
- analyse van de nota van de formateurs en van de nieuwe regering De Croo I
- de presentatie van mevrouw Evelyne Maes, lid van de raad van bestuur van het nieuwe Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens

De vertegenwoordigster van de DG Personen met een handicap gaf een overzicht van de stand van zaken van de dossierbehandeling en het wegwerken van de wachttijden.

Het secretariaat van de NHRPH heeft de formateursnota van de regering De Croo geanalyseerd. Er is een groot aantal aandachtspunten rond handicap besproken. De NHRPH bereidt een zo volledig mogelijk advies voor.

De bestuurders van het nieuwe **Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens** zijn benoemd. De NHRPH verwelkomde een lid van de Raad van Bestuur, mevrouw Evelyne Maes. Zij presenteerde de opdracht en de taken van het Instituut.

Minister Karine Lalieux, belast met Personen met een beperking, was op deze vergadering ook vertegenwoordigd in de persoon van mevrouw Annabel Vanroose.

16 november

De NHRPH mocht verschillende gasten ontvangen:

- Mevrouw Greet Van Gool, directrice van de Federale Ombudsdienst stelde het **jaarverslag 2019** en het **Memorandum** voor een verantwoordelijke, integere, eerlijke en performante administratie voor, met bijzondere aandacht voor klachten die met handicap hadden te maken.
- Zoals de traditie het wil, bracht de nieuwe Minister die bevoegd is voor personen met een handicap, mevrouw Karine Lalieux, een kennismakingsbezoek aan de plenaire vergadering van de NHRPH om haar **algemene beleidsnota** en **beleidsverklaring** voor te stellen.

De Minister wil op 3 assen werken:

- Sociale bescherming en rechten
- Welvaart, werk en toegankelijkheid
- Transversaliteit

Enkele aangekondigde actiepunten:

- Verhoging van de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT)
- Afschaffen van de prijs van de liefde
- Aanpassing van de prijs van de arbeid
- Hervorming van de wet van '87 over de tegemoetkomingen voor personen met een handicap
- Modernisering van de evaluatie van de handicap (multidisciplinaire aanpak)
- Wegwerken van de non take-up van rechten (het niet benutten van rechten waar men aanspraak op kan maken)
- Respecteren van de tewerkstellingsquota (3%) voor personen met een handicap aan de federale overheid
- Actieplan DG Personen met een handicap (het nieuwe ICT-programma Tria, achterstand wegwerken, ...)
- Een toegankelijker NMBS
- Een federaal actieplan 'handicap'
- Een federaal actieplan 'universele toegankelijkheid'
- Samenwerking met de andere deelstaten via de Interministeriële Conferentie Handicap

De leden van de NHRPH waarderen de ambitieuze plannen van de Minister en vroegen om zeker de coherentie van het handicapbeleid niet uit het oog te verliezen. Ze vroegen ook om de NHRPH actief te betrekken bij het beleid.

- Een afgevaardigde van de DG Personen met een handicap kwam de cijfers van de dossierbehandeling voorstellen. Met de COVID-19-crisis is het aantal aanvragen voor tegemoetkomingen voor personen met een handicap gedaald. De NHRPH vroeg met nadruk om de voorraad nog te behandelde dossiers versneld weg te werken, want na de crisis zal het aantal aanvragen mogelijk sterk stijgen.
- Verder besprak de plenaire vergadering de opvolging van de COVID-19-crisis door de NHRPH, met bijzondere aandacht voor:
  - De deelname van de NHRPH aan de Task Force 'Kwetsbare groepen'.
  - Triage bij de nooddiensten: De NHRPH blijft van mening dat handicap nooit een negatief selectie criterium mag zijn voor een eventuele triage van patiënten bij een overbelasting van de nooddiensten. Zie ook advies [2020-08](#) en de [brief van 02/11/2020 \(Frans\)](#) aan de Premier, de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de Minister belast met Personen met een beperking en de Voorzitter van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.
  - De wet op het uitvoeren van verpleegkundige activiteiten door niet-verpleegkundigen tijdens de crisis: de NHRPH is van mening dat ook niet-verpleegkundigen bepaalde zogenaamde verpleegkundige handelingen moeten kunnen stellen, ook buiten het kader van de crisis. Zie adviezen [2017-15](#), [2017-08](#) en [2014-06](#).

21 december

Tijdens de plenaire vergadering bespraken de leden de opvolging van de COVID-19-crisis door de NHRPH, met bijzondere aandacht voor de volgende elementen:

- De deelname van de NHRPH aan de Task Force 'Kwetsbare groepen'.
- Het relanceplan van de heer Thomas Dermine, Staatssecretaris voor Relance en Strategische Investerings, belast met Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de Minister van Economie en Werk.
- Het Vaccinatieplan: de NHRPH heeft [zijn positie](#) doorgegeven aan Mevrouw Karine Lalieux, Minister belast met Personen met een beperking.

Vervolgens presenteerde de vertegenwoordigster van de DG Personen met een handicap (DG HAN) de cijfers over de dossierbehandeling. Met de COVID-19-crisis blijft het aantal aanvragen voor tegemoetkomingen voor personen met een handicap dalen. DG HAN liet weten dat het beheer van de dossiers onder controle is. De NHRPH zal deze cijfers blijven volgen.

Daarnaast zal DG HAN ook zo snel mogelijk communiceren over de hervormingen die op 1 januari 2021 in werking treden, namelijk de prijs van de liefde en de aanpassing van het leeftijdscriterium van 21 naar 18 jaar.

De NHRPH legt de laatste hand aan een positienota over de toegankelijkheid van ziekenhuizen en een reeks adviezen. De leden van de plenaire vergadering hebben ze

geanalyseerd en vervolledigd. De positienota en de adviezen worden in januari 2021 gepubliceerd:

- Advies over de M7-wagens (NMBS)
- Advies over de prioriteiten voor het spoorvervoer
- Advies over de Algemene Beleidsnota van Minister Lalieux
- Advies over de bankdiensten
- Advies over het Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap, houdende de aanpassing van het leeftijds criterium van 21 naar 18 jaar
- Positienota over de toegankelijkheid van ziekenhuizen

Het bureau van de NHRPH heeft een ontmoeting gehad met Staatssecretaris Sarah Schlitz en de kabinetten van de Ministers Alexander De Croo, Pierre-Yves Dermagne en Vincent Van Quickenborne om de bezorgdheden en aandachtspunten van de handicapsector te verduidelijken.

Tot slot presenteerde de vicevoorzitter van de Begeleidingscommissie voor de aanwerving van personen met een handicap in het federaal openbaar ambt (BCAPH), de heer Michel Magis, de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen van het [BCAPH-jaarverslag 2019](#). De NHRPH herinnert eraan dat de publieke sector, maar ook de privésector, dringend een prioriteit moeten maken van de aanwerving van personen met een handicap.

Bijlage II - Ledenlijst (situatie van eind 2020)

De **plenaire vergadering** bestaat uit twintig leden die door de Koning benoemd worden voor een hernieuwbare termijn van 6 jaar (huidige termijn: 2014-2020). Zij worden aangewezen voor hun expertise op het vlak van handicap op grond van hun maatschappelijke of wetenschappelijke activiteiten of als lid van een vereniging of organisatie voor personen met een handicap. Het mandaat van de leden beperkt zich niet tot hun persoonlijke ervaring, handicap(s) en/of specialisatie: de leden vertegenwoordigen alle personen met een handicap.

In het jaar 2020 was het **bureau** samengesteld uit de volgende leden:

- Voorzitter: Mevrouw Gisèle MARLIÈRE
- Vicevoorzitters: Mevrouw Ingrid BORRE;
Mevrouw Emilie DE SMET;
Mevrouw Marieken ENGELN.

De heer Kajjal Abdelkhalak, mevrouw Bernheim Nathalie, de heer Dabeux Thomas, mevrouw Decoopman Ria, mevrouw Doetsch Catherine, de heer Emmanuelidis Stéphane, de heer Gyselinck Pierre, de heer Heinen Helmut, de heer Magis Michel, mevrouw Rochtus Karine, de heer Rombauts Joke, de heer Rowies Timothy, de heer Singelée Stefaan, mevrouw Van Den Eede Veerle en mevrouw Vervoort Katrien (vervangt mevrouw De Gieter Eva - Koninklijk Besluit van 28 april 2019 gepubliceerd op 14 mei 2019) zijn de andere leden van de NHRPH. De samenstelling van de NHRPH zal in 2021 worden hernieuwd.

Elke minister en federale staatssecretaris kan een vertegenwoordiger aanwijzen. Eind 2020 zetelden in de NHRPH de vertegenwoordigers van de eerste minister, de minister van Sociale

Zaken en Volksgezondheid, de minister van Tewerkstelling, de minister van Begroting en de staatssecretaris voor Gelijke Kansen.

Mevrouw Véronique DUCHENNE, Attaché (FR), coördineert het **secretariaat**.

Het secretariaat bestaat verder uit:

- Benjamin LAUREYS (NL), Attaché.
- Anne HAVAERT (FR), Attaché
- Olivier MAGRITTE (FR), Attaché.
- Khadija BENSALAH (FR), Attaché
- Frederik VAN DE PERRE (NL), Administratief deskundige
- Marjorie BERLANGER (FR), Administratief medewerkster

Bijlage III - Bedrijfsruimte en logistiek

Administratief is de NHRPH verbonden aan de FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een Handicap.

Het secretariaat is gevestigd in de lokalen van het Administratief Centrum Kruidtuin, Finance Tower, Kruidtuinlaan 50, bus 150, 1000 Brussel.

De FOD verleent logistieke steun aan de NHRPH: vergaderzalen, vertaaldienst, tolkdienst, reproductie van documenten, catering, enz.

De werkingskosten van de NHRPH komen ten laste van de begroting van de FOD Sociale Zekerheid, en worden opgenomen in begrotingsartikel 24.55.21121101. In 2020 bedroegen de uitgaven in verband met de betaling van zitpenningen en reiskosten van de leden 9.409,04 euro, namelijk 7.136,64 euro voor zitpenningen en 2.272,40 euro voor reiskosten. Er werd ook een bedrag van 24.257,51 euro ter beschikking gesteld van de NHRPH om hoofdzakelijk de kosten te dekken van tolken, gebarentaal en de kosten van het onderhoud en het AnySurferlabel van de website.

Bijlage IV - Contactgegevens

Nationale Hoge Raad voor personen met een handicap

Secretariaat: Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
B-1000 Brussel
BELGIË

Telefoon: 02/509.84.21
02/509.83.59

Mail: info@ph.belgium.be

Website: ph.belgium.be

Twitter: twitter.com/csnph